

Impactes econòmics i geopolítics de l'elecció de Donald Trump

Anàlisi de riscos

Índex

Índex.....	2
Resum executiu.....	3
1. Introducció.....	6
2. Implicacions geopolítiques	7
2.1. Relacions amb la UE.....	7
2.2. Guerra Rússia-Ucraïna.....	8
2.3. Relacions amb la Xina.....	8
2.4. La disputa a Taiwan-Xina.....	9
2.5. Guerra a l'Orient Mitjà.....	9
3. Implicacions econòmiques de les mesures polítiques.....	10
3.1. Política comercial proteccionista	10
Conseqüències econòmiques als Estats Units.....	11
Conseqüències econòmiques a la UE i a la resta del món	11
3.2. Política fiscal expansiva.....	13
Conseqüències econòmiques als Estats Units, la Unió Europea i la resta del món	13
3.3. Política monetària intervencionista: pressió inflacionista.....	14
Conseqüències econòmiques als Estats Units.....	14
Conseqüències econòmiques a la UE i a la resta del món	14
3.4. Política tecnològica: impuls a la IA i les criptomonedes.....	15
3.5. Política energètica i mediambiental: fre a la transició verda.....	16
3.6. Política migratòria: l'amenaça de deportacions massives.....	17
3.7. Estimacions macroeconòmiques a curt i llarg termini	18
4. Afectacions a Catalunya	20
4.1. Relacions comercials i d'inversió amb els Estats Units	20
Evolució del comerç exterior	20
Principals productes afectats	21
Evolució dels fluxes d'inversió i principals sectors d'inversió.....	24
4.2. Afectacions econòmiques a Catalunya	24

Resum executiu

Donald Trump ha guanyat les eleccions presidencials dels Estats Units i prendrà possessió del càrrec com a 47è president el 20 de gener de 2025. El partit republicà també s'ha imposat al Senat i a la Cambra de Representants, cosa que facilitarà la implementació de l'agenda de Trump.

Implicacions geopolítiques

- La política exterior de Trump serà molt transaccional i no distingirà entre aliats i adversaris, cosa que afectarà el multilateralisme i incrementarà la fragmentació entre països.
- La relació amb la UE esdevindrà molt menys estratègica, i molt probablement Trump complirà la seva amenaça d'imposar aranzels al bloc. Els lligams actuals es desfaran, especialment en el suport a Ucraïna, en la transició verda o en la cooperació econòmica i tecnològica. La victòria de Trump també donarà impuls als països europeus que s'han enfrontat a les polítiques de Brussel·les, i els partits d'ultradreta en sortiran reforçats.
- En campanya, Trump va dir que podria acabar la guerra de Rússia-Ucraïna "en un dia", però sense especificar com. S'especula sobre un acord amb Putin i un canvi de rol de l'OTAN, que obligaria la UE a repensar i reforçar la seva política exterior i de defensa.
- La Xina és el focus estratègic més important i té les implicacions més grans per a la seguretat i el comerç global. Trump ha anunciat una imposició d'aranzels generalitzats a la Xina del 60%, la revocació del seu estatus de "nació més afavorida" i l'eliminació en quatre anys de les importacions de "béns essencials" procedents de la Xina.
- Trump ha insistit en campanya que Taiwan-Xina hauria de pagar als EUA per la seva defensa, però, d'altra banda, ha dit que la Xina mai no s'atreviria a envair Taiwan-Xina amb ell a la Casa Blanca, i que si ho fes imposaria aranzels a la Xina d'entre el 150% i el 200%.
- Trump ha promès acabar amb la guerra entre Israel i Hamàs a Gaza i entre Israel i Hezbollah al Líban, però no ha especificat com.

Implicacions econòmiques

- Trump ha promès l'aplicació universal d'aranzels (almenys del 10%) i un augment dels aranzels amb la Xina del 60%. La nova onada proteccionista comportarà una reducció del comerç internacional i una desacceleració econòmica global, amb l'obligació per part de la UE d'intentar arribar a un acord amb els EUA, buscar aliances comercials alternatives i potenciar el seu mercat intern.

- L'enfortiment del dòlar pot augmentar els preus de les importacions, especialment de les matèries primeres i l'energia, i provocar una "inflació importada" global amb efectes negatius a la UE per la seva major dependència d'energia i de matèries primeres, cosa que pot afectar la competitivitat de les empreses europees/catalanes.
- Una altra de les mesures de Trump és la promesa de reducció d'impostos, en especial a les persones de renda alta i a les empreses. Això comportarà un augment del deute sobirà nord-americà, ja de per si molt inflat, i un increment de les desigualtats. L'alça dels tipus d'interès del deute nord-americà, juntament amb l'enfortiment del dòlar, posarà més pressió encara al deute de molts països emergents i en desenvolupament.
- Trump pretén influir en la política monetària de la Fed, cosa que deixa entreveure la seva tolerància a una inflació més elevada, que les seves polítiques generaran. Això pot obligar a la Fed a aturar l'actual procés de baixada de tipus d'interès i redueix el marge de maniobra del BCE i la resta de bancs centrals.
- El proper govern dels EUA es caracteritzarà per una aposta clara pel lideratge tecnològic, especialment pel que fa a la IA, cosa que plantejarà un dilema a la UE respecte a la seva regulació per no quedar-se enrere. La victòria de Trump impulsarà també el sector de les criptomonedes.
- La presidència de Trump, amb l'objectiu de tenir l'energia més barata del món, promourà mesures per augmentar la producció de combustibles fòssils i impulsar l'energia nuclear. Això suposarà un fre al ritme de transició verda i comprometrà els objectius de l'Acord de París, que seran més inabastables. Tanmateix, la UE pot aprofitar el buit que deixarà els EUA per atraure projectes d'energia renovable i de transició verda.
- El programa electoral de Trump contempla la deportació massiva d'immigrants no autoritzats. Això pot comportar desajustos entre l'oferta i la demanda del mercat de treball nord-americà i escassetat de talent, cosa que pot traduir-se en una major pressió inflacionista i una pèrdua de competitivitat. D'altra banda, pot intensificar-se el debat sobre la política migratòria a la UE per l'augment del discurs xenòfob i l'ascens de l'extrema dreta, que la victòria de Trump pot impulsar.
- En conjunt, les promeses de Trump no tindran una ràpida implicació en el creixement del PIB dels EUA, però sí en la inflació, que es podria enfil·lar fins al 6-9% el 2025. Tanmateix, a llarg termini, s'estima una reducció important (de fins a 9 punts percentuals en el pitjor escenari) del PIB i l'ocupació dels EUA. La política proteccionista de Trump afectarà principalment la Xina (pot arribar a reduir 2,4 punts percentuals del PIB xinès) i pot suposar una reducció del PIB de la UE d'entre 0,5 i 1,5 punts percentuals, sense descartar que podria inclús abocar-la a la recessió.

Afectacions a Catalunya

- L'auge proteccionista de Trump afectaria els 3.650 milions d'euros que Catalunya exporta als Estats Units i a més de 3.100 empreses que exporten regularment als Estats Units, sent els sectors potencialment més afectats la maquinària, l'alimentació, la metal·lúrgia i

la química. S'estima que la política proteccionista de Donald Trump podria reduir 0,2 punts percentuals el PIB català.

- Les empreses catalanes, per minimitzar l'impacte hauran de diversificar l'exportació a altres països amb perspectives d'elevat creixement, com l'Índia i el sud-est asiàtic, aprofundir en el mercat europeu i aprofitar els potencials acords comercials que la UE pugui signar (per exemple, Mercosur).
- L'enfortiment del dòlar (depreciació de l'euro) afectarà Catalunya, ja que és dependent de matèries primeres i energia, la qual cosa pot suposar un increment dels costos empresarials i afectar la competitivitat de les empreses catalanes. A més, la pressió inflacionista pot encarir el finançament, amb conseqüències negatives per la inversió i el consum.
- En definitiva, les polítiques anunciades per Trump poden afectar directament el comerç exterior de Catalunya i provocar noves tensions inflacionistes a mig termini, que repercutirien negativament en la competitivitat empresarial, la inversió, el consum i, en definitiva, en el creixement econòmic del país.

1. Introducció

El candidat republicà Donald Trump ha guanyat les eleccions presidencials dels Estats Units després d'imposar-se a la candidata demòcrata, Kamala Harris. Malgrat que les enquestes no pronosticaven un guanyador clar, Trump s'ha imposat còmodament, amb victòria inclosa als set *swing states*.¹ El magnat de 78 anys serà el primer expresident a tornar al càrrec en més de 130 anys i superarà Biden com el president amb més edat del país.

El partit republicà també s'ha imposat al Senat i a la Cambra de Representants, cosa que facilitarà la implementació de l'agenda de Trump.

Donald Trump prendrà possessió del càrrec com a 47è president a la inauguració presidencial el 20 de gener de 2025, moment en què assumirà legalment el poder i les responsabilitats de la presidència. Fins llavors, l'administració Biden seguirà exercint el poder executiu, però treballarà amb Donald Trump i JD Vance (vicepresident) per a la transició de poders.

La campanya del futur president ha estat caracteritzada per fer anuncis per acaparar grans titulars, però hi ha hagut poca concreció de com les polítiques anunciades es duran a terme, la qual cosa genera força incerteses. Així, doncs, el present informe analitza els potencials impactes econòmics i geopolítics a partir d'aquestes declaracions d'intencions. L'informe es divideix en tres apartats. Primer, s'analitzen les principals implicacions geopolítiques; posteriorment, els potencials impactes econòmics de les mesures anunciades, tant pels Estats Units com per Europa i la resta del món i, finalment, es conclou amb el focus posat en les potencials afectacions econòmiques per Catalunya.

¹ Arizona, Geòrgia, Michigan, Nevada, Carolina del Nord, Pensilvània i Wisconsin.

2. Implicacions geopolítiques

La política exterior del mandat de Trump entre 2017 i 2021 es va caracteritzar per l'impacte negatiu en el multilateralisme, apartant els Estats Units de múltiples acords globals com l'Acord de París, la UNESCO o l'OMS, i per l'onada proteccionista sota l'eslògan "America First", amb afectacions negatives en les relacions amb la Xina i la UE.

Si bé és cert que algunes polítiques han tingut continuïtat sota l'administració Biden, especialment les vinculades a la guerra comercial amb la Xina, el retorn de Donald Trump a la Casa Blanca tornarà a remodelar la política exterior dels Estats Units, amb canvis potencialment radicals en múltiples àmbits. La seva política exterior serà molt transaccional i no distingirà entre aliats i adversaris, cosa que afectarà el multilateralisme i incrementarà la fragmentació entre països.²

2.1. Relacions amb la UE

La relació entre els EUA i la UE esdevindrà molt menys estratègica i global respecte a l'administració Biden. És molt probable que Trump compleixi la seva amenaça d'imposar aranzels al bloc, com ja va fer entre 2017 i 2021, la qual cosa pressionaria Brussel·les a prendre represàlies. Els lligams que hi havia amb l'administració Biden es desfaran, especialment en el suport a Ucraïna, en la transició verda o en la cooperació econòmica i tecnològica (és molt probable que s'elimini el Trade and Technology Council). Paradoxalment, l'administració Trump exigirà més a la UE en temes com l'enduriment de polítiques restrictives vers la Xina o l'augment del suport europeu a Ucraïna si l'ajuda nord-americana ha de continuar. Ara bé, la UE pot aprofitar-ho per reforçar la seva política d'autonomia estratègica.³

La victòria de Trump dona un impuls als països europeus que s'han enfrontat a les polítiques de Brussel·les. Els governs de partits d'ultradreta o que compten amb el seu suport a Itàlia, Hongria, els Països Baixos, Àustria o Eslovàquia, l'ascens de la ultradreta a l'Eurocambra i uns lideratges erosionats a França i Alemanya faran reforçar el bloqueig a polítiques que van des de les sancions contra Rússia fins a les reformes verdes. A escala nacional, els partits d'ultradreta també en sortiran reforçats. Especial atenció requeriran les eleccions previstes per al 2025 a Alemanya.⁴

² Spetalnick, M. (2024): [*Trump's erratic foreign policy to meet 'a world on fire'*](#). Reuters.

³ Atlantic Council (2024): [*Donald Trump just won the presidency. Our experts answer the big questions about what that means for America's role in the world.*](#)

⁴ Politico (2024): [*The real winners of the US election: Europe's populist right-wing wreckers; Trump's in. Here's what it means for Europe.*](#)

2.2. Guerra Rússia-Ucraïna

En campanya, Trump va dir repetidament que podria acabar la guerra entre Rússia i Ucraïna “en un dia”, però sense especificar com. També va afirmar que no es comprometria a enviar més ajuda a Ucraïna si era reelegit, afegint que els països europeus haurien d'augmentar les seves pròpies contribucions. Una possibilitat és que Trump supprimeixi el suport financer i humanitari a Ucraïna mentre que mantindria totalment o parcialment el suport militar.⁵

El paper de l'OTAN també canviarà. Molt criticada durant el seu últim mandat, en què reprovava la resta d'estats membres per la seva baixa contribució a l'Aliança, la guerra a Ucraïna ha fet canviar la posició dels països europeus, que han augmentat els seus pressupostos de defensa. Malgrat que s'ha especulat amb una retirada dels Estats Units de l'OTAN, el 2023 el Congrés nord-americà va limitar els poders del president pel que fa a la retirada del país de l'Aliança. Ara bé, la retòrica de Trump mina la credibilitat de l'article V de l'Aliança Atlàntica, que garanteix la defensa de tots els membres en cas d'agressió. Tot plegat forçaria un acord amb Putin per la fi de la guerra a Ucraïna i amenaçaria l'estabilitat dels països bàltics, obligant la UE a repensar i reforçar la seva política exterior i de seguretat.⁶

2.3. Relacions amb la Xina

L'enfocament dels Estats Units cap a la Xina és l'àrea estratègica més important de la política exterior nord-americana i la que té les implicacions més grans per a la seguretat global i el comerç, atès el rol que té la Xina en la governança global i la rivalitat que manté amb els Estats Units.

La política de Trump envers la Xina en el seu segon mandat probablement serà similar a l'enfocament de la seva primera etapa com a president. Llavors, Trump va qualificar la Xina de “competidor estratègic” i va iniciar una guerra comercial imposant aranzels a una gran bateria de productes xinesos importats, a la qual l'administració Biden ha donat continuïtat i ha ampliat. Trump va suggerir imposar un aranzel generalitzat del 60% i revocar l'estatus de “nació més afavorida” de la Xina, així com adoptar un pla de quatre anys per eliminar progressivament les importacions de “béns essencials” procedents de la Xina.⁷

⁵ Council on Foreign Relations (2024): [*Donald Trump's positions*](#); European Council on Foreign Relations (2024): [*Imagining Trump 2.0: six scary policy scenarios for a second term*](#).

⁶ Bateman, T. (2024): [*What Trump's win means for Ukraine, Middle East and China*](#). BBC; FitzGerald, J. (2024): [*Seven things Trump says he will do as president*](#). BBC; García, C. i Steinberg, F. (2024): [*Qué hará Trump si vuelve a ser presidente*](#). Real Instituto Elcano.

⁷ Council on Foreign Relations (2024): [*Donald Trump's positions*](#); Bateman, T. (2024): [*What Trump's win means for Ukraine, Middle East and China*](#). BBC.

Ara bé, el més que probable allunyament dels Estats Units amb els seus aliats tradicionals durant el proper mandat de Trump complicarà l'acció col·lectiva envers la Xina i obrirà divisions que la Xina podrà explotar per expandir la seva influència global. El replegament dels Estats Units dins les seves fronteres, característic del trumpisme, també pot afavorir la Xina, que pot fer créixer la seva influència a l'Àfrica, a l'Amèrica Llatina o al sud-est asiàtic.⁸

2.4. La disputa a Taiwan-Xina

La situació de Taiwan-Xina amb la nova administració és incerta, ja que, d'una banda, Trump ha insistit en campanya que Taiwan-Xina hauria de pagar als EUA per la seva defensa, però, d'altra banda, ha dit que la Xina mai no s'atreiria a envair per la força Taiwan-Xina amb ell a la Casa Blanca, i que si ho fes imposaria aranzels a la Xina d'entre el 150% i el 200%.

Durant el seu primer mandat, Taiwan-Xina en va sortir reforçada: el 2016, Trump es va convertir en el primer president nord-americà des de 1979 a parlar directament amb el seu homòleg taiwanès, va augmentar les patrulles de la Marina dels EUA a l'estret de Taiwan i va promoure més vendes d'armes a Taiwan-Xina, i la seva administració va anunciar que rebutjaria les reivindicacions territorials de la Xina al mar de la Xina Meridional.⁹

2.5. Guerra a l'Orient Mitjà

Com amb Ucraïna, Trump ha promès acabar amb la guerra entre Israel i Hamàs a Gaza i entre Israel i Hezbollah al Líban, però no ha especificat com. En l'anterior mandat, Trump va seguir una política molt favorable a Israel: va moure l'ambaixada americana de Tel-Aviv a Jerusalem, va reconèixer la sobirania israeliana sobre els Alts del Golan i va promoure els Acords d'Abraham entre els Emirats Àrabs Units, Bahrain, el Sudan i el Marroc amb Israel per normalitzar-ne les relacions. És possible que s'intenti incloure a l'Aràbia Saudita en aquests acords, que ja estava molt a prop de normalitzar relacions amb Israel abans de l'esclat de la guerra. No està clar com Trump gestionarà el seu suport incondicional a Israel mentre també intenta posar fi a la guerra.

Pel que fa a l'Iran, és altament probable que Trump redobli la pressió sobre el règim dels aiatol·làs, amb un probable augment de sancions i una aplicació més estricta d'aquestes.¹⁰

⁸ Joan, J. (2024): [*China se prepara para la guerra comercial de Trump*](#). La Vanguardia.

⁹ Council on Foreign Relations (2024): [*Donald Trump's positions*](#).

¹⁰ Council on Foreign Relations (2024): [*Donald Trump's positions*](#); Bateman, T. (2024): [*What Trump's win means for Ukraine, Middle East and China*](#). BBC; Atlantic Council (2024): [*Donald Trump just won the presidency. Our experts answer the big questions about what that means for America's role in the world*](#).

3. Implicacions econòmiques de les mesures polítiques

La victòria de Donald Trump en les eleccions nord-americanes enceten uns anys d'extrema incertesa i complexitat per a l'economia global. L'anàlisi de les seves mesures promeses en campanya electoral, si s'arriben a complir, ens permeten calibrar el potencial impacte de la seva política en l'economia nord-americana, en el conjunt de l'economia mundial i, en concret, a la Unió Europea, amb implicacions en l'economia i les empreses catalanes. L'anàlisi es divideix en sis blocs: la política comercial, la política fiscal, la política monetària, la política tecnològica, la política energètica i mediambiental i la política migratòria.

3.1. Política comercial proteccionista

El darrer mandat de Trump es va caracteritzar per la imposició d'aranzels a l'acer (25%) i l'alumini (10%) de manera generalitzada i es va iniciar una guerra comercial amb la Xina que encara està vigent. També es va retirar els EUA del Tractat Transpacífic (TPP) i es van aturar les negociacions per al Tractat de Lliure Comerç amb la Unió Europea (TTIP).

Per aquest segon mandat, una de les promeses electorals de Donald Trump de major impacte global és l'aplicació universal d'aranzels. En concret, el futur president dels EUA ha promès imposar un aranzel d'almenys el 10% a totes les importacions nord-americanes. També té la intenció d'augmentar un 60% els aranzels de les importacions procedents de la Xina per seguir amb la política de *decoupling* i posar fi a la dependència xinesa.¹¹

Donald Trump també va afirmar en campanya que obriria una renegociació completa de l'acord USMCA (Estats Units, Canadà i Mèxic), que s'havia de revisar per primera vegada el 2026. El futur del mercat mexicà és incert: per una banda, pot seguir guanyant protagonisme com a hub alternatiu per evadir els aranzels nord-americans, però, per altra banda, està sota l'amenaça aranzelària dels EUA, en especial les empreses que es deslocalitzen a Mèxic, amb el focus principal al sector de l'automoció. Trump va advertir de posar aranzels generalitzats del 25% a tots els productes que exporta Mèxic als EUA, que podrien anar pujant al 50%, al 75% i fins i tot al 100% si Mèxic no atura l'onada migratòria i el narcotràfic.

¹¹ McKibbin, J., Hogan, M. i Noland, M. (2024), [*How much would Trump's plans for deportations, tariffs, and the Fed damage the US economy?*](#), Peterson Institute for International Economics

Conseqüències econòmiques als Estats Units

L'adopció d'aquesta política d'aranzels elevats pot tenir conseqüències importants per a l'economia nord-americana, tant pel que fa a una nova pressió inflacionista com un menor creixement econòmic a llarg termini. Estudis recents indiquen que una nova guerra comercial amb la Xina podria suposar una reducció del PIB dels EUA que s'estima entre el 0,8% anual i que podria arribar fins a l'1,4% més a llarg termini,¹² amb la pèrdua estimada de més de 700.000 llocs de treball durant cinc anys.¹³

Conseqüències econòmiques a la UE i a la resta del món

Pel que fa a Europa, la imposició d'aranzels s'estima que podria reduir les exportacions de la UE en uns 150.000 milions d'euros anuals, amb un important efecte sobre el creixement econòmic. Es preveu una reducció del PIB de la UE d'entre 0,5 i 1,5 punts percentuals, pel 2025 i 2026. Algunes anàlisis inclús parlen que pot abocar Europa a una recessió, en especial a una economia tan tocada com l'alemanya.¹⁴

Els aranzels perjudicarien especialment els sectors industrials que depenen fortament de les exportacions. Un dels més exposats és el sector automobilístic europeu, en especial l'alemany, sector que ja s'enfronta a reptes com els aranzels a la importació xinesa o la transició cap a models de mobilitat més sostenibles. De fet, només la intenció d'imposar aranzels ja ha provocat caigudes en les cotitzacions d'empreses automobilístiques com BMW (-6,6%) i Volkswagen (-4,3%) el primer dia després de l'elecció de Trump.¹⁵

Brussel·les planteja una estratègia comercial en dos passos. El primer té un "enfocament cooperatiu", en què la UE oferiria un acord específic abans que Trump prengui possessió. En cas de desacord, la resposta de la UE seria activar una segona fase amb aranzels punitius sobre productes nord-americans, amb taxes de fins al 50% en determinades importacions.¹⁶

En previsió de la possible pèrdua de pes del mercat dels EUA, la UE intentarà explorar aliances comercials alternatives, en especial amb l'Índia i el sud-est asiàtic i l'Amèrica Llatina (per exemple, el Mercosur)¹⁷. D'altra banda, l'increment proteccionista dels EUA podria provocar que països com la Xina vulguin augmentar les seves exportacions cap a Europa, posant pressió sobre el mercat europeu i pressionant la UE per a augmentar les polítiques proteccionistes envers la Xina i salvaguardar la competitivitat de la seva indústria.

¹² Sandri, P. (2024), [*Les mesures econòmiques de Trump castigaran les classes mitjanes i baixes*](#), La Vanguardia.

¹³ Sandri, P. (2024), [*Trump 2.0: guerra comercial total*](#), La Vanguardia.

¹⁴ Zanón, A. i Saiz, S. (2024), [*La guerra arancelaria y la incertidumbre empujan a Europa hacia la recesión*](#), Expansión.

¹⁵ Uddin, R. i Steer, G. (2024), [*Vencedores y perdedores entre las grandes empresas multinacionales*](#), Expansión

¹⁶ Bounds, A. (2024), [*EU prepares two-step trade plan to tackle Donald Trump*](#), Financial Times

¹⁷ Pooler, M., Bounds, A., Nugent, C. (2024), [*La UE, más cerca de sellar el acuerdo con los países de Mercosur*](#), Expansión.

A banda, la UE hauria de potenciar el seu mercat intern per reduir la dependència de les exportacions fora de la UE.¹⁸

D'altra banda, la victòria de Trump ha conduït a un enfortiment del dòlar. De fet, el primer dia després de la victòria de Trump, el dòlar va viure el seu major augment en vuit anys enfront de l'euro, que es va depreciar un 1,8% respecte del dòlar; i les monedes asiàtiques dels principals països exportadors als EUA també van registrar descensos destacats: el ien japonès va caure un 1,6%, el won sudcoreà un 1,2%, el dòlar taiwanès un 0,7% i el iuan un 1,1%.¹⁹

Els experts apunten que aquesta tendència a la baixa de l'euro es mantindrà a curt termini; la depreciació de l'euro pot arribar a ser del 10%, assolint la paritat amb el dòlar en un any.²⁰

Aquest enfortiment del dòlar pot comportar un augment dels preus de les importacions, en especial de les matèries primeres i de l'energia —ja que fonamentalment cotitzen en dòlars—, fet que pot incidir en un augment de la inflació global (inflació importada), amb efectes negatius a la Unió Europea per la seva major dependència a la importació d'energia i matèries primeres. Per tant, això pot afectar la competitivitat de les empreses europees/catalanes per l'increment dels costos empresarials que això pot suposar.

Tanmateix, la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina, que amb molta probabilitat suposaria una invasió de productes xinesos a la UE, podria provocar, a curt termini, un procés deflacionista que s'esvairia a mesura que la UE apliqués polítiques restrictives per defensar la seva indústria.

La política proteccionista dels Estats Units afectarà, doncs, el comerç mundial, i pot generar una desacceleració econòmica global. Per una banda, amb una reducció del comerç internacional, que es pot agreujar si les economies més afectades entren en una dinàmica de represàlies. Per l'altra, de reorientació dels fluxos comercials dels EUA a altres mercats alternatius. En el cas de la Xina, si no és capaç de desviar part de la seva activitat comercial cap a altres països per mitigar els efectes dels aranzels estatunidencs, l'efecte podria suposar una reducció de 2,4 punts percentuals del PIB xinès. Alguns analistes consideren que després d'una primera ronda d'aranzels a tall de represàlia, Trump i Xi podrien negociar un acord comercial,²¹ cosa que podria provocar una desviació de comerç i posar en risc les exportacions europees a la Xina, especialment en aquells sectors on els Estats Units i la UE competeixen, com l'aeronàutic.

¹⁸ Expansión (2024), [Mario Draghi urge a la Unión Europea anticiparse a Trump](#).

¹⁹ Hughes, J., Schmitt, W., Alim, A., Smith, I. i Uddin, R. (2024), [US stocks hit record high and investors dump bonds after Donald Trump clinches victory](#), Financial Times.

²⁰ Casado, R. (2024), [Trump-Harris: cuál es el escenario de las elecciones de EEUU que más gusta al mercado](#), Expansión.

²¹ Leahy, J. et al. (2024), [Asia se prepara para aranceles altos a China en el nuevo mandato](#), Expansión.

3.2 Política fiscal expansiva

Una altra de les mesures estrella de la campanya de Trump és la promesa de reducció d'impostos, en especial a les persones de renda alta, i a les empreses; en concret, ha proposat abolir l'impost sobre els pagaments de la seguretat social i reduir l'impost de societats del 21% al 15%. Els menors ingressos públics aniran acompanyats de la promesa de no reduir programes de despesa importants i, previsiblement, d'un augment de la despesa en defensa.²²

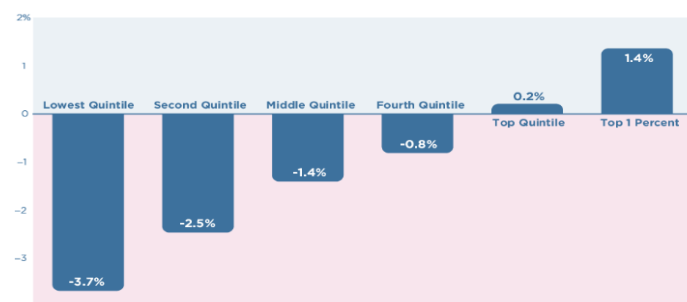
Conseqüències econòmiques als Estats Units, la Unió Europea i la resta del món

L'efecte de les polítiques fiscals de Trump tenen un doble eix. Per una banda, una potencial reducció d'impostos i un augment de la despesa pública suposarà un increment del deute sobirà nord-americà, ja de per si molt inflat, i pot empènyer la prima de risc i els rendiments dels bons nord-americans a l'alça. Es calcula que el deute públic dels EUA podria superar significativament el 130% del PIB en els propers anys. De fet, el primer dia després de la victòria republicana, el tipus d'interès del bo a deu anys nord-americà va pujar del 4,30% al 4,50%.

L'alça dels tipus d'interès del deute nord-americà, juntament amb l'enfortiment del dòlar, posarà més pressió encara al deute de molts països emergents i en desenvolupament fortament endeutats en dòlars, i elevarà el risc de fallides de deute.

Per l'altra banda, la rebaixa impositiva a les rendes altes i a les empreses pot augmentar les desigualtats dels ciutadans nord-americans. Es preveu que els ciutadans de rendes més baixes vegin minvats els seus ingressos en un 3,7%, mentre que els ciutadans de renda més alta gaudiran d'un augment de l'1,4% en els seus ingressos.²³

FIGURA 1. L'IMPACTE DELS CANVIS FISCALS I DE TARIFES PROPOSATS EN LA DISTRIBUCIÓ DELS INGRESSOS DESPRÉS D'IMPOSTOS

Font: Peterson Institute for International Economics.

²² Smith, C. i Politi, J (2024), [*Donald Trump would raise US debt by twice as much as Kamala Harris, report finds*](#), Financial Times.

²³ Clausing, K. i Lovely, M. (2024), [*Why Trump's Tariff Proposals Would Harm Working Americans*](#), Peterson Institute for International Economics.

3.3 Política monetària intervencionista: pressió inflacionista

Trump preveu augmentar la influència sobre la política monetària de la Fed, cosa que deixa entreveure la seva tolerància a una inflació més elevada. En campanya, Trump ha insinuat reiteradament que té dret a qüestionar les opinions de la Fed, institució de reconeguda imparcialitat als Estats Units, i ha deixat entreveure una possible destitució de Jerome Powell, el president de la Reserva Federal, cosa que ha obligat aquest últim a declarar que el seu càrrec no està en perill i que la seva destitució “no està permesa per la llei”.

Conseqüències econòmiques als Estats Units

La política aranzelària, la política fiscal expansiva i la política migratòria tindrà efectes negatius en la inflació als Estats Units. Segons els analistes, l'augment de preus ja es donaria a curt termini, i s'estima que la inflació pot arribar a pujar entre 4 i 7 punts percentuals el 2025.

Això pot suposar un canvi en la política monetària de la Reserva Federal i veure's obligada a aturar l'actual procés de baixada de tipus d'interès, i tornar-los a augmentar de nou el 2025. De moment, però, la Fed ha seguit el seu full de ruta i dos dies després de l'elecció de Donald Trump va seguir baixant el tipus d'interès oficial, tot i que alguns analistes vaticinen que serà l'última baixada.

Conseqüències econòmiques a la UE i a la resta del món

És cert que un dòlar fort afavoreix les exportacions comunitàries cap als Estats Units, ja que seran més competitives en els mercats exteriors en vendre's a un preu més baix; però també ho és que un euro en descens suposa un augment del preu de les importacions, especialment de les matèries primeres (que estan denominades en dòlars), particularment de l'energia (petroli i gas, que són dels principals productes importats dels EUA), cosa que pot posar més pressió a la inflació i reduir el marge de maniobra del Banc Central Europeu (BCE).²⁴

Un augment dels costos empresarials i dels tipus d'interès tindran un efecte negatiu tant en les empreses europees, per la pèrdua de competitivitat i l'encariment del crèdit, com en els consumidors europeus, per l'alça de preus i l'encariment del crèdit al consum.

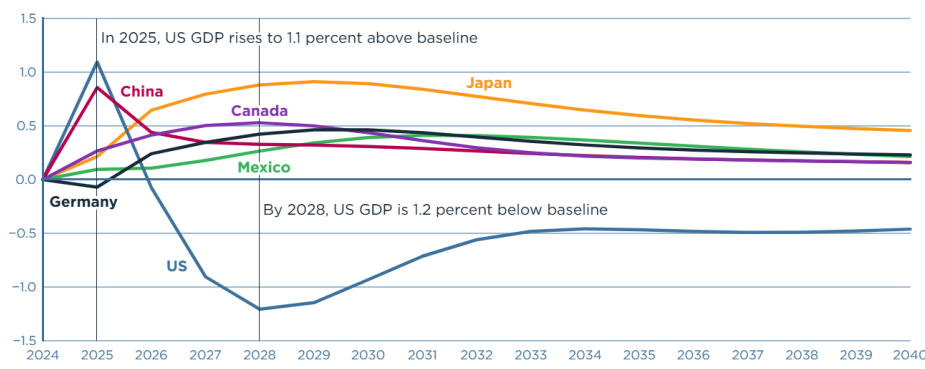
De la mateixa manera, degut a la inflació importada (vegeu apartat 3.1), la resta d'economies mundials, especialment les dependents de matèries primeres i energia, també poden patir pressions inflacionistes i reduir els marges de maniobra dels seus respectius bancs centrals. Aquest fet podria afavorir la voluntat de desdolarització d'alguns països emergents, acostant-se a les demandes existents en aquest sentit per part de Rússia i la Xina.

Tanmateix, també és cert que la política fiscal expansiva, la potencial intervenció del govern de Trump en la política monetària i una inflació més elevada pot provocar un augment de la

²⁴ PIMEC (2024), [Trump reelegit: implicacions per a Catalunya, Europa i el mercat laboral](#).

prima de risc dels actius nord-americans en relació amb altres economies i, per tant, a llarg termini desincentivar la inversió als EUA i provocar inclús una sortida de capitals cap a altres països. En aquest sentit, amb el temps, es podria produir una reducció del PIB als EUA i un augment del PIB per sobre les previsions actuals a altres països, com per exemple la Xina, el Canadà, Alemanya, Japó o Mèxic (vegeu figura 2).

FIGURA 2. ESTIMACIÓ DEL CREIXEMENT DEL PIB DELS PAÏSOS DAVANT LA POSSIBLE EROSIÓ DE LA FED

Font: Petterson Institute for International Economics.

3.4 Política tecnològica: impuls a la IA i les criptomonedes

El proper govern dels Estats Units amb tota seguretat es caracteritzarà per una aposta clara pel lideratge tecnològic i la intel·ligència artificial. S'espera que els EUA segueixin apostant fort per la desregulació de la tecnologia, la qual cosa els permetrà avançar més ràpidament en el desenvolupament de noves innovacions i així millorar la seva competitivitat respecte de la Xina.

Aquesta aposta agressiva pel lideratge tecnològic i l'autosuficiència digital dels EUA pot tenir implicacions importants per a la Unió Europea, més tenint en compte que en termes d'innovació i tecnologia, els EUA i la Xina tenen una regulació més laxa en matèria d'ètica, seguretat i privacitat, i poden desenvolupar més ràpidament tecnologies emergents com la IA.

En canvi, Europa, amb les seves regulacions de seguretat i ètica més estrictes, es veu forçada a afrontar un dilema: si es manté ferma en les seves regulacions, podria quedar-se enrere en innovació; per altra banda, si ajusta les seves normatives, corre el risc de comprometre els valors ètics i de seguretat que caracteritzen el model europeu.²⁵

Aquesta situació es veu reflectida també en l'àmbit de les criptomonedes. En les últimes setmanes es preveia que si Trump guanyava, el *bitcoin* continuaria amb la seva trajectòria

²⁵ PIMEC (2024), [Trump reelegit: implicacions per a Catalunya, Europa i el mercat laboral](#).

positiva als mercats, on en tan sols en un any s'havia més que doblat el seu valor, passant dels 30.000 als 69.000 euros, una xifra rècord. I així ha estat: el preu del *bitcoin* ha pujat per sobre dels 76.000 euros per primera vegada, després de la decisiva victòria de Donald Trump a les eleccions nord-americanes. L'interès per les criptomonedes és creixent entre els joves inversors que comparteixen els valors de desregulació i innovació.²⁶

FIGURA 3. EVOLUCIÓ DEL BITCOIN. NOVEMBRE 2019-NOVEMBRE 2024

Font: Google.

3.5 Política energètica i mediambiental: fre a la transició verda

Amb tota probabilitat, amb la presidència de Trump, els Estats Units es tornaran a retirar de l'Acord climàtic de París. El nou president dels EUA, amb l'objectiu de tenir l'energia més barata del món, s'ha compromès a augmentar la producció de combustibles fòssils (petroli i gas), amb l'explotació de reserves en terrenys públics i l'acceleració dels permisos de perforació, com per exemple a l'alta mar o al desert àrtic. En aquest sentit, s'especula amb la derogació de la Llei de reducció de la inflació (IRA), que promou projectes en tecnologies netes com l'hidrogen i les energies renovables.

Així, també, pretén seguir donant impuls a l'energia nuclear, i pel que fa a la mobilitat ha atacat constantment el sector dels vehicles elèctrics²⁷ i ha defensat que sota el seu mandat el preu del dièsel es reduirà a la meitat.

Sent els Estats Units responsable de més d'una desena part de la contaminació global, qualsevol canvi en la política climàtica americana té conseqüències globals. Així, les pretensions de Trump poden fer que el ritme de transició verda es freni i els objectius de París siguin cada vegada més inabastables.

²⁶ Martín, A. Ibar, L. (2024), [La borsa dels EUA rep el triomf de Trump amb pujades històriques](#), Ara.

²⁷ FitzGerald, J. (2024), [Seven things Trump says he will do as president](#), BBC.

Aquest augment de la producció de combustibles fòssils i el baix preu de l'energia als EUA contrasta amb les polítiques de la UE, que segueixen apostant per la sostenibilitat i la descarbonització de l'economia. En aquest sentit, s'espera que els Estats Units incrementin la seva competitivitat a curt termini respecte de les empreses europees, en especial les vinculades a la transició energètica, a la producció de vehicles elèctrics i a la indústria intensiva en energia.²⁸

Tanmateix, la UE pot aprofitar per omplir el buit de lideratge geopolític en matèria climàtica i verda que deixa els EUA. La possible derogació de l'IRA, programa que ha atret projectes, ha creat llocs de treball i ha donat als EUA un avantatge sobre la UE, podria ser aprofitada per Brussel·les.

Aquesta dinàmica ja s'ha reflectit al mercat nord-americà. Els primers dies de l'elecció de Donald Trump, els sectors com el de l'automòbil tradicional i l'energia fòssil van pujar amb força a les borses dels EUA. A part, el preu del petroli ha baixat un 2% i les estimacions indiquen que podria caure fins als 60 dòlars el 2025.²⁹

Per contra, s'han observat caigudes en els valors de les empreses d'energies renovables, com les daneses Orsted i Vestas, que van experimentar descensos del 13% en les seves accions. En el cas de la borsa espanyola Acciona va baixar un 8,05%, Acciona Energia un 6,96% i Solaria un 5,36%.³⁰

3.6 Política migratòria: l'amenaça de deportacions massives

La criminalització dels immigrants sense papers ha estat un dels temes més mediàtics de la campanya electoral de Trump. El seu programa electoral contempla la deportació d'immigrants no autoritzats més gran de la història dels Estats Units; en concret es calcula que els EUA tenen 20 milions d'immigrants no autoritzats dels quals 8,3 milions estan treballant al país.

Tot i les amenaces de Trump de canviar radicalment les polítiques migratòries, que poden tenir importants repercussions pel que fa a les relacions amb Mèxic, la presidenta de Mèxic no hi veu cap motiu per a l'alarma i confia en un "diàleg d'alt nivell". A més, va destacar que la migració a la frontera nord havia disminuït un 75% des de desembre de 2023.³¹

Independentment de la magnitud de la deportació, la política de Trump pot comportar, a llarg termini, desajustos importants entre l'oferta i la demanda del mercat de treball als Estats Units

²⁸ PIMEC (2024), [Trump reelegit: implicacions per a Catalunya, Europa i el mercat laboral](#).

²⁹ Sánchez, A. (2024), [España está menos expuesta a los aranceles de Trump, pero no sería inmune a una guerra comercial](#), Cinco Días.

³⁰ Martín, A. i Ibar, L. (2024), [La bolsa dels EUA rep el triomf de Trump amb pujades històriques](#), Ara.

³¹ Peirón, F. (2024), [Musk passa factura a Trump](#), La Vanguardia.

i escassetat de talent, la qual cosa pot traduir-se en una major pressió inflacionista i una pèrdua de competitivitat. Als Estats Units, per exemple, els treballadors qualificats nascuts a l'estranger tenen un paper crític en sectors estratègics com el de disseny i sistemes informàtics (representen gairebé el 28% del total d'empleats), la recerca científica (24%), les professions científiques i tècniques (18%) o el sector aeroespacial (18%), entre d'altres. La majoria d'ells provenen de l'Índia (20%), Mèxic (12%) i la Xina (9%).³²

Les decisions de Trump possiblement també alteraran l'ecosistema de talent mundial, tenint en compte que el talent, en especial el més sol·licitat i qualificat, cada cop està més descentralitzat (*brain circulation*) i existeix una lluita mundial per fer-se amb ell.

D'altra banda, creixerà el debat sobre la política migratòria a la UE per l'augment del discurs xenòfob i l'ascens de l'extrema dreta, que podria rebre un nou impuls amb la victòria de Trump.

3.7 Estimacions macroeconòmiques a curt i llarg termini

En conjunt, la promesa de Trump d'imposar aranzels universals, deportar treballadors immigrants no autoritzats, abaixar els impostos (augment del deute) i augmentar la influència sobre la Fed, no tindrà una ràpida implicació negativa en el creixement del PIB dels Estats Units a curt termini, però sí que tindrà, en canvi, un efecte immediat en la pressió inflacionista (alguns anàlisis estimen que la inflació als Estats Units es podria enfilars fins a taxes del 6-9% el 2025).

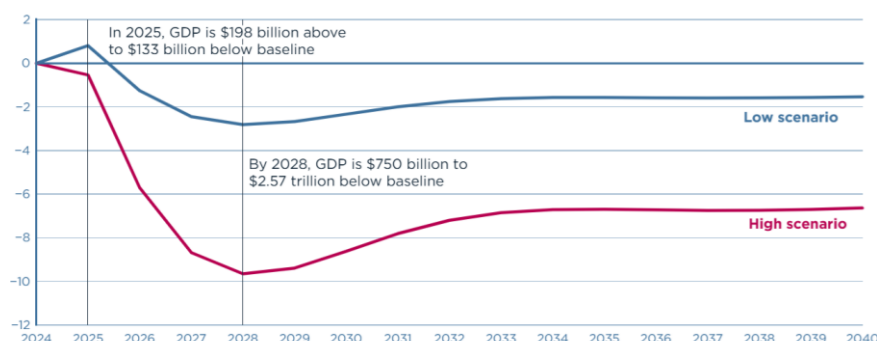
Tanmateix, a finals del mandat de Donald Trump, aquestes polítiques poden suposar una reducció del PIB dels Estats Units d'entre 2,8 i 9,7 punts percentuals (en el pitjor dels escenaris).³³ El mateix passa amb l'ocupació: s'estima que augmenti al principi entre un 1,5% i un 1,8% el 2025, però posteriorment pot caure fins a registres que poden arribar al 9% el 2028 en el pitjor dels escenaris.³⁴

³² Connor, O. i Ozimek, A. (2024), [*Foreign-born skilled workers play a critical role in strategically significant industries*](#), Economic Innovation Group.

³³ En l'escenari baix (*low scenario*), els països no prenen represàlies a l'aplicació d'aranzels i es deporten 1,3 milions d'immigrants, mentre que en l'escenari alt (*high scenario*), els països responen de la mateixa manera a la pujada d'aranzels i es deporten 8,3 milions d'immigrants.

³⁴ McKibbin, J., Hogan, M. i Noland, M. (2024), [*How much would Trump's plans for deportations, tariffs, and the Fed damage the US economy?*](#), Peterson Institute for International Economics.

FIGURA 4. ESTIMACIÓ DEL CREIXEMENT DEL PIB DELS ESTATS UNITS EN FUNCIÓ DELS ESCENARIS. 2025-2040.

Font: Petterson Institute for International Economics.

Les polítiques de Donald Trump tindran una incidència global, però probablement els efectes siguin els inversos als dels Estats Units. És a dir, a curt termini es podria produir un cert procés deflacionista i una clara desacceleració econòmica, però, a mig termini, es produiria una recuperació econòmica amb pressions inflacionistes. Tanmateix, aquesta pressió inflacionista podria accelerar-se en funció de la rapidesa i la magnitud de les polítiques proteccionistes reactives per part de la resta del món i, en especial, d'Europa. La Xina serà dels països més afectats a causa de la seva major exposició als aranzels, que es calcula que puguin arribar a reduir el PIB xinès uns 2,4 punts percentuals. En el cas d'Europa, la política proteccionista es calcula que pot suposar una reducció del PIB de la UE a curt termini d'entre 0,5 i 1,5 punts percentuals en funció de les diferents anàlisis,³⁵ sense descartar que podria inclús abocar-la a la recessió si es té en compte la ja actual debilitat econòmica que pateix.

³⁵ Euronews (2024), [¿Cuánto podrían dañar los aranceles de Trump a la economía europea?](#)

4. Afectacions a Catalunya

Les tensions geopolítiques tenen importants repercussions a Catalunya, atès l'elevat grau d'internacionalització de l'economia catalana. En els darrers anys, arran de la pandèmia i la guerra de Rússia-Ucraïna, s'ha observat una reorientació creixent dels fluxos comercials i de les inversions cap a la UE i els Estats Units, mentre que han perdut força les relacions amb la Xina i Rússia, país aquest últim amb què s'està produint un procés de desacoblament.

Les polítiques anunciades per Trump poden afectar directament el comerç exterior de Catalunya, especialment les relacions comercials amb els Estats Units, i provocar noves tensions inflacionistes, que repercutirien negativament en la competitivitat, la inversió, el consum i, en definitiva, en el creixement econòmic del país. Aquest apartat primer posa el focus en les relacions comercials i d'inversió amb els EUA i, posteriorment, en l'afectació global per l'economia catalana.

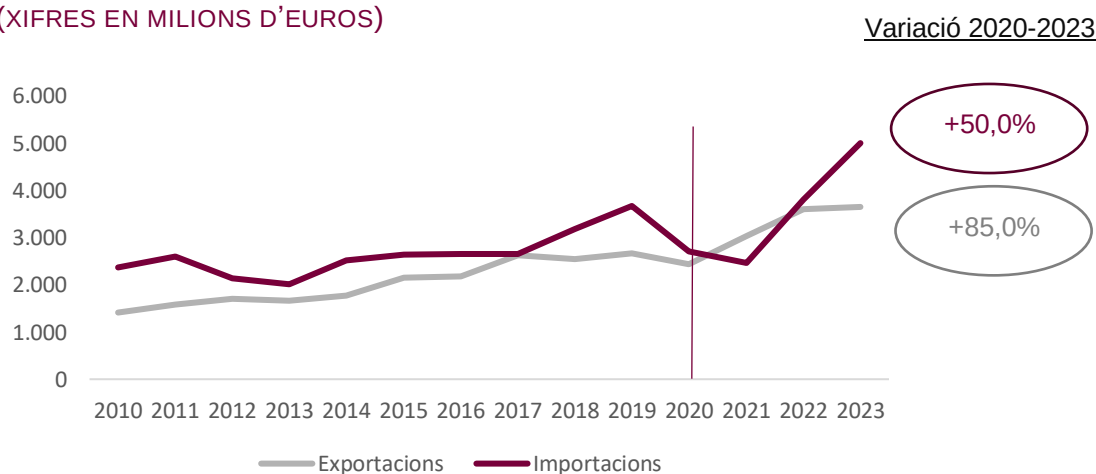
4.1. Relacions comercials i d'inversió amb els Estats Units

Evolució del comerç exterior

Les dades de comerç de Catalunya amb els Estats Units mostren un impuls important després de la pandèmia i sobretot arran del conflicte entre Rússia i Ucraïna (figura 5): les exportacions catalanes als EUA han pujat un 50% en el període 2020-2023, mentre que les importacions han pujat un 85%. En el període gener-agost de 2024 (últimes dades disponibles), les relacions comercials amb els EUA han seguit creixent: les exportacions pugen un 17,8% interanual i les importacions un 20,3%.

FIGURA 5. EXPORTACIONS I IMPORTACIONS DE CATALUNYA AMB ELS EUA. 2010-2023.

(XIFRES EN MILIONS D'EUROS)

Font: ACCIÓ a partir de la base de dades d'ICEX-Estacom.

Com a resultat, els EUA han guanyat dues posicions en el rànquing dels principals socis comercials de Catalunya des de 2019, últim any abans de la pandèmia (vegeu taula 1). El 2023 els EUA van passar a ser el cinquè soci comercial de Catalunya i la primera destinació de les exportacions catalanes fora del continent europeu, amb el 3,6% del total exportat; i el segon proveïdor de les importacions catalanes de fora del continent europeu, per darrere la Xina, amb el 4,5% del total importat.

TAULA 1. PRINCIPALS SOCIS COMERCIALS DE CATALUNYA (EXPORTACIONS + IMPORTACIONS). COMPARATIVA 2019 I 2023. TOP-10 PAÏSOS (XIFRES EN MILIONS D'EUROS).

	2023		2019	
	Posició	Volum	Posició	Volum
França	1	27.393,5	2	20.297,4
Alemanya	2	25.429,8	1	22.438,5
Itàlia	3	18.465,3	3	13.631,2
Xina	4	15.923,2	4	10.871,6
Estats Units	5	8.646,2	7	6.337,8
Portugal	6	8.293,7	6	6.686,6
Països Baixos	7	7.262,7	8	6.022,3
Regne Unit	8	7.219,8	5	7.081,4
Suïssa	9	6.068,8	9	4.881,0
Turquia	10	5.136,1	14	2.826,6

Font: ACCIÓ a partir de la base de dades d'ICEX-Estacom.

El nombre d'empreses exportadores regulars catalanes als Estats Units també ha augmentat, un 1,2% respecte del 2019, fins a assolir les 3.109 l'any 2023. Actualment, el pes de les regulars als Estats Units sobre el total de regulars catalanes és del 17,7%.

Principals productes afectats

L'any 2023 Catalunya va exportar principalment als Estats Units maquinària (16,7% del total), perfumeria i cosmètica (10,0%), productes farmacèutics (7,0%), combustibles (6,2%) i productes químics orgànics (5,1%), que en conjunt representen el 45,0% del total exportat per Catalunya als Estats Units.

Els primers 25 productes exportats als EUA representen el 87,1% del total exportat. Entre aquests productes, la potencial afectació a les exportacions catalanes seria desigual en funció de la rellevància dels EUA en les vendes globals de Catalunya de cadascun d'ells (vegeu taula 2). Concretament, cinc d'aquests productes representen al voltant o més del 10% del que exporta Catalunya al món d'aquests productes: maquinària (principalment turboreactors i rentaplats), perfumeria i cosmètica, joieria, sucres i extractes vegetals, i eines metàl·liques.

En menor mesura, es veurien també afectats el peix, el vi i cava, altres productes químics (principalment reactius de diagnòstic), combustibles, olis vegetals (fonamentalment oli d'oliva), i manufactures de fosa de ferro i acer, tots ells productes que en els Estats Units representen més d'un 5% respecte del total de vendes al món d'aquests productes.

TAULA 2. TOP-25 DE PRODUCTES EXPORTATS PER CATALUNYA ALS EUA. 2023.

Partida TARIC i productes	Volum (milions d'euros)	Pes s/total exportat als EUA	Pes s/total exportat d'aquests productes al món
84 MAQUINÀRIA	608,7	16,7%	9,8%
8411 TURBOREACTORS	107,7	3,0%	71,5%
8422 RENTAPLATS	85,1	2,3%	15,7%
33 PERFUMERIA I COSMÈTICA	365,6	10,0%	9,3%
30 PRODUCTES FARMACÈUTICS	254,1	7,0%	3,1%
27 COMBUSTIBLES	224,9	6,2%	5,4%
29 PRODUCTES QUÍMICS ORGÀNICS	186,6	5,1%	3,7%
39 PLÀSTICS	184,9	5,1%	3,0%
38 ALTRES PRODUCTES QUÍMICS	179,5	4,9%	5,9%
3822 REACTIUS DE DIAGNÒSTIC	86,9	2,4%	19,3%
85 APARELLS I MATERIAL ELÈCTRICS	175,0	4,8%	2,9%
87 VEHICLES	147,2	4,0%	0,9%
22 BEGUDES	90,6	2,5%	7,3%
2204 VI I CAVA	70,1	1,9%	11,4%
73 MANUF. DE FOSA DE FERRO I ACER	86,8	2,4%	5,4%
15 GREIXOS ANIMALS O VEGETALS	84,1	2,3%	5,4%
1509 OLI D'OLIVA	67,5	1,9%	11,1%
48 PAPER I CARTRÓ	67,5	1,8%	4,3%
90 APARELLS DE MESURA I MÈDICS	67,0	1,8%	4,7%
61, 62 PECES DE VESTIR	62,8	1,7%	1,7%
71 JOIERIA	62,2	1,7%	14,0%
94 MOBLES	60,8	1,7%	4,7%
02 CARN	44,3	1,2%	1,0%
13 SUCS I EXTRACTES VEGETALS	43,9	1,2%	25,5%
32 MATÈRIES COLORANTS	32,3	0,9%	2,6%
03 PEIX	32,1	0,9%	8,7%
82 EINES METÀL·LIQUES	32,0	0,9%	11,4%
18 CACAU	29,0	0,8%	6,9%
96 MANUFACTURES DIVERSES	28,2	0,8%	6,7%
9613 ENCENEDORS	24,3	0,7%	21,3%
72 FOSA DE FERRO I ACER	25,8	0,7%	1,9%
Resta	471,4	12,9%	2,3%
TOTAL EXPORTAT ALS EUA	3.647,5	100%	3,6%

Font: ACCIÓ a partir de la base de dades d'ICEX-Estacom.

Pel que fa a les importacions, el 2023 Catalunya va comprar als Estats Units principalment combustibles (30,3% del total), productes farmacèutics (21,0%), aparells de mesura i mèdics (6,8%), maquinària (6,4%) i faves de soja (5,2%). En conjunt representen el 69,7% del total.

Els primers vint productes importats de Catalunya als Estats Units representen gairebé el 95% del total. Entre aquests, els que tenen un pes més rellevant sobre el total de les compres catalanes al món d'aquests productes són els combustibles (principalment el petroli), els productes farmacèutics (majoritàriament sang humana), els aparells de mesura i mèdics (principalment els d'ortopèdia), les faves de soja, les begudes (fonamentalment alcohòliques), les parts d'aeronaus i la pasta de fusta. Especialment rellevant és la dependència dels combustibles provinents dels EUA, que han guanyat pes en les importacions energètiques de Catalunya fruit de les sancions imposades a Rússia arran del conflicte a Ucraïna, que han obligat els països europeus a trobar proveïdors alternatius. Així, les importacions de combustibles procedents dels EUA s'han multiplicat per 15 des del 2021 (any anterior a l'inici de la guerra Rússia-Ucraïna).

TAULA 3. TOP-20 DE PRODUCTES IMPORTATS PER CATALUNYA DELS EUA. 2023.

Partida TARIC i productes	Volum (milions d'euros)	Pes s/total importat dels EUA	Pes s/total importat d'aquests productes al món
27 COMBUSTIBLES	1.514,1	30,3%	16,0%
2709 PETROLI	1.243,0	24,9%	28,8%
30 PRODUCTES FARMACÈUTICS	1.050,4	21,0%	19,6%
3002 SANG HUMANA	820,3	16,4%	53,3%
90 APARELLS DE MESURA I MÈDICS	337,6	6,8%	11,1%
9021 APARELLS D'ORTOPÈDIA	126,6	2,5%	27,8%
9018 ALTRES INSTRUMENTS I APARELLS MÈDICS	104,8	2,1%	14,6%
84 MAQUINÀRIA	319,3	6,4%	3,7%
12 LLAVORS	261,8	5,2%	23,6%
1201 FAVES DE SOJA	231,7	4,6%	29,7%
29 PRODUCTES QUÍMICS ORGÀNICS	215,2	4,3%	2,8%
87 VEHICLES	194,8	3,9%	1,3%
39 PLÀSTICS	193,9	3,9%	3,5%
38 ALTRES PRODUCTES QUÍMICS	119,1	2,4%	4,9%
85 APARELLS I MATERIAL ELÈCTRICS	114,3	2,3%	1,3%
22 BEGUDES	76,1	1,5%	9,2%
2207 BEGUDES ALCOHÒLIQUES	51,8	1,0%	27,9%
08 FRUITS	60,8	1,2%	6,9%
080212 AMETLLES	44,5	0,9%	92,5%
95 JOGUINES	56,7	1,1%	3,9%
33 PERFUMERIA I COSMÈTICA	37,1	0,7%	2,1%
48 PAPER I CARTRÓ	35,6	0,7%	2,9%

23 RESIDUS INDÚSTRIA ALIMENTÀRIA	35,6	0,7%	4,7%
88 AERONAUS	34,0	0,7%	26,4%
8807 PARTS D'AERONAUS	33,2	0,7%	39,9%
21 PREPARAC. ALIMENTÀRIES DIVERSES	33,0	0,7%	4,7%
47 PASTA DE FUSTA	25,7	0,5%	11,0%
32 MATÈRIES COLORANTS	24,2	0,5%	2,8%
Resta	259,4	5,2%	0,8%
TOTAL IMPORTAT DELS EUA	4.998,7	100%	4,5%

Font: ACCIÓ a partir de la base de dades d'ICEX-Estacom.

Evolució dels fluxes d'inversió i principals sectors d'inversió

La inversió estrangera directa (IED) dels Estats Units a Catalunya³⁶ és rellevant i representa el 13,5% del total de la IED rebuda en els darrers cinc anys (2.366,4 milions d'euros en el període 2019-2023), sent els Estats Units el tercer país per volum d'inversió a Catalunya en aquest període, per darrere d'Alemanya i el Regne Unit. La inversió nord-americana en aquest període s'ha destinat principalment al sector de la maquinària (27,6% del total), el comerç (11,3%), la indústria alimentària (10,6%), les activitats de lloguer (7,2%) i les activitats immobiliàries (6,9%). En el primer semestre de 2024 segueix sent rellevant, amb 364,2 milions d'euros, principalment en activitats sanitàries i serveis d'allotjament.

La IED de Catalunya als Estats Units en els darrers cinc anys (2019-2023) arriba als 1.059,6 milions d'euros, l'11,4% del total de la inversió catalana a l'estranger en aquest període. Els Estats Units són la segona destinació de la inversió catalana a l'estranger. La inversió en aquest període es va destinar principalment a comerç (50,4% del total), el subministrament d'energia (20,3%) i la indústria de l'alimentació (13,8%). En el primer semestre del 2024 ha estat de 40,5 milions d'euros, principalment en activitats administratives d'oficina i indústria de l'alimentació.

4.2. Afectacions econòmiques a Catalunya

La imposició d'aranzels globals del 10% a la importació de productes catalans afectaria els 3.650 milions d'euros que Catalunya exporta als Estats Units i a les més de 3.100 empreses exportadores regulars catalanes als Estats Units. S'estima que la política proteccionista de Donald Trump podria reduir el PIB català en 0,2 punts percentuals.³⁷

³⁶ Font: Datainvox-Ministerio de Economía, Comercio y Empresa.

³⁷ Euronews (2024), [¿Cuánto podrían dañar los aranceles de Trump a la economía europea?](#)

Els aranzels perjudicarien principalment aquells productes exportats als Estats Units, on aquest mercat té un pes rellevant en les vendes globals de Catalunya de cadascun d'ells. És el cas de maquinària (principalment turboreactors i rentaplats), perfumeria i cosmètica, joieria, suc i extractes vegetals, eines metàl·liques i, en menor mesura, el peix, el vi i cava, altres productes químics (principalment reactius de diagnòstic), l'oli d'oliva i manufactures de fosa de ferro i acer.

Per minimitzar l'efecte negatiu dels aranzels i la potencial pèrdua de pes del mercat nord-americà, les empreses catalanes hauran de diversificar l'exportació a altres països, en especial aquells amb majors perspectives de creixement, com l'Índia i el sud-est asiàtic o l'Àfrica, així com aprofundir en el mercat europeu. De fet, les empreses catalanes sempre s'han mostrat resilients i reorientat i diversificat les seves exportacions davant disrupcions comercials i conflictes, com ha estat el cas recent del Brexit o la guerra de Rússia-Ucraïna. També caldrà prestar especial atenció a l'impuls de potencials acords comercials que la UE pugui signar (per exemple, Mercosur), per poder aprofitar els seus avantatges.

Per altra banda, l'enfortiment del dòlar (depreciació de l'euro) pot comportar un augment dels preus de les importacions, en especial de les matèries primeres i energia (denominats en dòlars). Aquest fet pot ser preocupant en el cas de Catalunya, ja que és dependent de matèries primeres i energia, la qual cosa pot suposar un increment dels costos empresarials i afectar la competitivitat de les empreses catalanes.

A més, la pressió inflacionista fruit de les polítiques de Trump pot revertir l'actual senda baixista dels tipus d'interès a Europa a mig termini, cosa que tornaria a encarir el finançament, amb conseqüències negatives tant per la inversió com pel consum.

En definitiva, les polítiques anunciades per Trump poden afectar directament el comerç exterior de Catalunya i provocar noves tensions inflacionistes a mig termini que repercutirien negativament en la competitivitat empresarial, la inversió, el consum i, en definitiva, en el creixement econòmic del país.

Els continguts d'aquest document estan subjectes a una llicència Creative Commons. Si no s'indica el contrari, se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor, no se'n faci un ús comercial i no se'n distribueixin obres derivades. Podeu consultar un resum dels termes de la llicència a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Realització

Unitat d'Estratègia i Intel·ligència Competitiva d'ACCIÓ

Barcelona, novembre de 2024

Passeig de Gràcia, 129

08008 Barcelona

accio.gencat.cat

catalonia.com

@accio_cat

@Catalonia_TI

linkedin.com/company/acciocat/

linkedin.com/company/invest-in-catalonia/